

Lausunto

15.1.2021

VN/26275/2020

VN/26275/2020-VNK-33

Liikenne- ja viestintäministeriö

VNK:n lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa valtioneuvoston periaatepäätösluonnoksesta lentoliikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämisestä.

Periaatepäätösluonnoksessa kuvataan lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen nykytilaa ja ennustettua kehitystä, tavoitteita ja toimenpiteitä lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä esitetään malleja tavoitteiden ja toimenpiteiden seurantaan ja mittareiksi.

Periaatepäätösluonnoksessa kansalliset ja kansainvälistä yhteistyötä koskevat toimenpiteet lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi on jaoteltu sen mukaan, koskevatko ne vaihtoehtoisin käyttövoimiin ja polttoaineisiin siirtymistä, liikennejärjestelmän ja liikennevälineiden energiatehokkuuden edistämistä vai hinnoittelua.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto ja EU-asioiden osasto esittävät lausuntonaan seuraavaa:

Omistajaohjausosasto korostaa, että pääministeri Marinin hallitusohjelman linjauksen mukaisesti globaalien ongelmien ratkaisu onnistuu vain toimivan sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän puitteissa. Suomen tulee edistää ilmastonmuutoksen torjuntaa ja sopeutumista ilmastonmuutokseen kaikin tavoin kansainvälisessä yhteistyössä. Lentoliikenne on korostuneen globaalisti kilpailtu toimiala, joten globaalit toimet Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestö ICAO:n piirissä ovat vaikuttavimpia ja vääristävät vähiten kilpailua. Tämän vuoksi on tärkeää panostaa tehokkaiden päästövähennyskeinojen valmisteluun ja käyttöönottoon kansainvälisessä yhteistyössä.

Luonnoksessa valtioneuvoston periaatepäätökseksi lentoliikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi todetaan, että lentoliikenne toistaiseksi ainoana liikennemuotona kuuluu päästökaupan piiriin ja siten se on osa päästökauppasektorin päästövähennystavoitetta. Suomen tulisi vaikuttaa aktiivisesti EU:n Komission työhön, jossa se valmistelee ehdotuksia lentoliikenteen päästökaupan tehokkuuden ja uusiutuvien lentopolttoaineiden käytön lisäämiseksi. Päästökauppaa pidetään

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1602 2165
+358 9 1602 2165

kirjaamo@vnk.fi

suhteellisen kustannustehokkaana päästövähennyskeinona ja Suomen näkökulmasta sen tehostaminen on perusteltua.

Uusiutuvien lentopolttoaineiden tuotekehitys ja innovaatiot synnyttävät merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia suomalaiselle teollisuudelle. Suomen tulee kansainvälisessä yhteistyössään myös tämän takia edistää uusiutuvien lentopolttoaineiden käyttöön ottamista.

VNK:n omistajaohjausosasto toteaa, että lentoliikenteen merkitys Suomelle on korostuneen tärkeä. Toimiala on globaali ja kilpailu on kovaa. Suomen kansallisen lentoyhtiön Finnair Oyj:n ja Finavia Oyj:n toimintaedellytykset tulee ottaa huomioon lentoliikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi tarkoitettuja toimenpiteitä asetettaessa. Finnairin omat, itselleen asettamat päästöjen vähentämistavoitteet ovat toimialalla kunnianhimoisia, eikä kansallisilla toimenpiteillä yhtiötä tule asettaa kilpailijoihinsa nähden erilaiseen asemaan esimerkiksi kasvattamalla kustannuspainetta polttoaineen jakeluvelvoitteen asettamisella kansainvälisesti sovitusta poikkeavalla tavalla. Suomen on huolehdittava omilla toimenpiteillään siitä, että Finnair ja Finavia pystyvät säilyttämään kilpailukykyänsä.

Valtio on merkittävä omistaja lentoliikenteeseen liittyvissä yhtiöissä, kuten Finnair Oyj ja Finavia Oyj. Yhtiöiden omistajaohjauksella on tärkeä merkitys yhtiöiden liiketoimintastrategioiden ja tavoitteiden sisältöön. Valtioneuvoston omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä 8.4.2020 linjataan, että yhtiöiden liiketoiminnan kestävyuden, pitkän aikavälin arvonkehityksen ja kilpailukykyyn varmistamiseksi omistaja edellyttää, että yhtiöt selvittävät ilmastonmuutoksen vaikutukset liiketoimintaansa, ja huomioivat nämä strategiatyössään. Yhtiöiden on tunnistettava myös oman toimintansa ilmastovaikutukset, vaikutukset ympäristölle ja luonnon monimuotoisuudelle sekä asettava niille verrokkiyhtiöihin nähden kunnianhimoiset mitattavat tavoitteet. Valtio-omisteisten yhtiöiden edellytetään ottavan huomioon tavoite hiilineutraalista Suomesta 2035 ja Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi 1,5 asteeseen. Tavoitteet tulee saavuttaa kestävästä kilpailukykyä vahvistaen ja sosiaalisesti vastuullisesti.

Yritysjohdon palkitsemisjärjestelmillä vaikutetaan johdon sitoutumiseen yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Valtio-omistaja odottaa yhtiöiltä yritysvastuun integroimista johdon palkitsemiseen. Lentoliikennetoimialan yhtiöissä valtion on omistajaohjauksen keinoin vaikutettava siihen, että kasvihuonekaasujen vähentämiseen liittyviä johdon palkitsemiskriteerejä sisällytetään palkitsemisjärjestelmiin.

Osana VNK:n lausuntoa EU-asioiden osasto toteaa seuraavaa:

Luonnoksen kohtaan 2. Tavoitteet ja toimenpiteet lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi

- EU-asioiden osasto ehdottaa, että tekstiin päivitetään joulukuun 2020 Eurooppa-neuvoston päätös hyväksyä EU:n sisäisten kasvihuonekaasupäästöjen sitovaksi nettovähennystavoitteeksi vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Kohdan 2.3 Hinnoittelu tekstissä todetaan, että 'Päästökaupan maantieteellisen soveltamisalan palauttamiseen alkuperäiseen laajuuteen kuitenkin liittyy Suomen ja EU:n näkökulmasta merkittäviä riskejä'.

EU-asioiden osasto ehdottaa, että yllä mainittuja riskejä kuvattaisiin tarkemmin.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Kimmo Viertola

Finanssineuvos

Esko Pyykkönen

Jakelu LVM Liikenne- ja viestintäministeriö

Tiedoksi EU-asioiden osasto